

Biznes dopłaci do innowacji

Resort nauki rozpoczął uzgodnienia międzyresortowe rozporządzenia, które ma spowodować **przełom w finansowaniu nauki**: chodzi o mechanizm tzw. pośredniej pomocy publicznej w dziedzinie badań i rozwoju

Michał Żukowski

kierownik działu prawnego,
Narodowe Centrum Badań
i Rozwoju

Projektowana nowelizacja dotyczy rozporządzenia w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), które jest agencją wykonawczą ministra nauki i szkolnictwa wyższego powołaną do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Dziś NCBR jest instytucją przekazującą najwięcej środków na naukę w Polsce.

Badania dla biznesu

W celu pobudzenia kooperacji świata nauki i biznesu nowy dodatkowy schemat finansowania B+R (przy zachowaniu istniejących dotychczasowych modeli) odchodzi od systemu dotacyjnego, w którym jednostki naukowe (np. uczelnie, instytuty badawcze) otrzymywały od państwa 100 proc. dofinansowania na swój projekt, a biznes miał ograniczone prawa do wyników badań lub też nie było określonej jasnej, niebudzącej prawnych wątpliwości ścieżki uzyskania.

W proponowanym dodatkowym mechanizmie jednostka naukowa będzie musiała o współfinansowanie pomysłu zabiegać w konsorcjum

Nie tylko państwowe, ale i prywatne pieniądze pójdą na badania naukowe

naukowym z przedsiębiorcą, który będzie zobowiązany do wniesienia wkładu własnego. Dlaczego? Dlatego, że w schemacie pośredniej pomocy publicznej przekazywane jednostce naukowej dofinansowanie na projekt będzie w całości dozwoloną pomocą publiczną dla przedsiębiorcy, wliczaną według maksymalnej intensywności wsparcia właściwej dla jego statusu i kategorii prowadzonych badań (od 40 proc. dla dużego przedsiębiorcy na prace rozwojowe, do 80 proc. dla małego przedsiębiorcy na badania naukowe).

Dla przykładu, w projekcie wartym 10 mln zł, w którym intensywność wsparcia będzie wynosić 70 proc., dofinansowanie ze środków publicznych przekazanych jednostce naukowej wyniesie 7 mln zł, zaś przedsiębiorca będzie musiał wnieść wkład własny w brakującej wysokości 3 mln zł.

Zyski i ryzyka

Jakie są przewidywane korzyści i zagrożenia dla przedsiębiorcy z takiego sposobu dysponowania środkami publicznymi na naukę? Otóż po zakończonym projekcie przed-

siębiorca stanie się właścicielem 100 proc. uzyskanych w projekcie praw majątkowych do wyników badań. Jednostce naukowej pozostanie prawo do wykorzystania tej wiedzy w jej dalszej działalności naukowej i dydaktycznej oraz prawo do publikacji naukowych na ten temat (przy zastrzeżeniu, że upowszechnianie wiedzy nie naruszy tajemnicy handlowej i praw wyłącznych przedsiębiorcy).

Występuje tu także element ryzyka, gdyż przedsiębiorca nie będzie chciał inwestować w projekt, w którym ryzyko niepowodzenia jest zbyt duże (wartość wyników badań może być kilkakrotnie wyższa niż wkład własny, ale mogą one stać się także bezwartościowe). Zaczną więc na styku nauki i biznesu działać prawa rynku, a przedsiębiorcy, kuszeni uzyskaniem w niedrogi sposób potrzebnych im in-

nowacyjnych rozwiązań, będą zmuszeni do optymalnego zarządzania ryzykiem.

Pożytki dla społeczeństwa

Korzyści dla jednostek naukowych? Możliwość pozyskiwania dodatkowych środków na B+R. Pożytki dla interesu publicznego? Mechanizm znacząco zwiększy szansę na użyteczność wyników badań, prowadzonych w publicznych instytucjach badawczych, i na

osiągnięcie komercyjnego sukcesu przedsiębiorcy, biorącego udział we wspólnym projekcie z jednostką naukową.

Wprowadzenie mechanizmu pośredniej pomocy publicznej, która jest już obecna w prawie UE, jest legislacyjną rewolucją w tej sferze prawa konkurencji. Wzbudza niepokój przed nowością i jego zgodnością z innymi normami prawa. Jednakże każda próba zmiany porządku, prowa-

dząca do zbliżenia polskiego systemu finansowania nauki do procesów tego rodzaju funkcjonujących w krajach rozwiniętych, zasługuje na poparcie. Zwłaszcza że w europejskim rankingu innowacyjności (www.proinno-europe.eu) zajmujemy miejsce piąte... od końca.

Etap legislacyjny

Projekt znajduje się w uzgodnieniach międzyresortowych